

Kauniaisten koirapuistoseelvitys 2019

Kauniaisten kaupunki
Grankulla stad

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	2
2. Koirapuiston suunnittelu	3
3. Koirapuistopalvelut Kauniaisissa ja ympäristössä	4
4. Sijoitusvaihtoehdot uudelle koirapuistolle	4
VE1 Oppilaskodintie (LIITE 1)	9
VE2 Kasavuorentie, Suursuo (LIITE 2)	10
VE3 Bembölientie/ Vanha Turuntie (LIITE 3)	11
VE4 Krouvinkalliontie (LIITE 4)	12
VE5 Bembölientie, keskusurheilukentän länsipuoli (LIITE 5)	13
5. Lähteet	14
LIITE 1	15
LIITE 2	15
LIITE 3	15
LIITE 4	15
LIITE 5	15
LIITE 6	15

1. JOHDANTO

Koirapuistot ja koira-aitaukset ovat koirien vapaana liikkumiseen tarkoitettuja alueita, joissa koirat ja koiranomistajat voivat kohdata toisiaan. Koira-aitausten rakentamisen tavoitteena on tarjota koirille laillinen paikka liikkua kytkemättöminä ja vähentää näin osaltaan koirien luvatonta vapaana pitoa.

Kauniaisten kaupunki vastaanottaa ajoittain asukasaloitteita uuden koirapuiston perustamiseksi. Yhdyskuntatoimi teki edellisen kerran selvityksen koirapuiston vaihtoehtoisista sijoituspaikoista, toteutustavoista ja –kustannuksista vuonna 2012 kaupunginhallituksen 18.4.2012 tekemän päätöksen § 111 velvoittamana. Tämä uusi selvitys on tehty yhdyskuntavaliokunnan 9.10.2018 tekemän päätöksen § 99 velvoittamana. Kauniaisten koirapuistoselvityksissä käydään läpi koirapuistojen suunnittelu- ja sijoittamisperusteita sekä tarkastellaan koirapuistoverkostoa seudullisesti Kauniaisten ympäristössä.

Tässä selvityksessä on käytetty pohjana vuonna 2012 laadittua selvitystä. Ohjeen laatimisessa on hyödynnetty myös Helsingin, Espoon ja Tampereen laatimia koirapalvelu- tai koira-aitausohjelmia ja –selvityksiä.

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten koira-aitauksissa on yhteiset järjestyssäännöt, jotka on päivitetty vuonna 2018. Säännöt ovat tämän selvityksen liitteenä 6. Kaupungit eivät valvo järjestyssääntöjen noudattamista, vaan sääntöjen noudattaminen on käyttäjien vastuulla.

Tässä selvityksessä on listattu kymmenen alustavasti mahdollista sijoitusvaihtoehtoa uudelle koira-aitaukselle Kauniaisissa. Näistä on valittu lähempään tarkasteluun viisi parhaiten soveltuvaa vaihtoehtoa. Vaihtoehtojen valinnassa ovat olleet tärkeimpinä kriteereinä seuraavat asiat: alue on asemakaavassa viheraluetta, ja asutusta sekä muita häiriintyviä toimintoja on lähiympäristössä mahdollisimman vähän. Valintaperusteissa on painotettu myös etäisyyttä oleviin koirapuistoihin sekä alueen maaston soveltuvuutta koirapuistoksi. Valintakriteerit täyttävien vaihtoehtojen löytäminen on ollut Kauniaisissa haasteellista, koska Kauniainen on tiheästi asuttua, ja viheralueiden maasto on paikoin epäsuotuisaa koirapuistolle.

Vuoden 2019 selvityksen on laatinut kaupunginpuutarhuri Emmi Silvennoinen. Sijoitusvaihtoehtojen tarkastelussa on kuultu maankäyttöpäällikkö Marko Lassilaa, ympäristöpäällikkö Anna-Lena Granlund-Blomfeltia ja kunnossapitopuutarhuri Minna Aavalehtoa.

Käytetty karttapohja-aineisto on Kauniaisten kaupungin Trimble Webmap- tietokannasta. Koirapuistojen seudullisessa karttatarkastelussa on hyödynnetty Espoon kaupungin karttapalvelua ja käytetty Espoon kaupungin karttapohjaa.

2. KOIRAPUISTON SUUNNITTELU

Tavoitteena uusia koirapuistoja suunniteltaessa on koirapuistopalveluiden tasainen ja tarpeen mukainen sijoittuminen kaupungin alueelle. Tiheään asutuilla alueilla tarve koirapuistoille on suurempi, koska muita koiran ulkoiluttamismahdollisuuksia on tarjolla vähemmän. Koirapuistoihin tulee olla hyvät jalankulkuyhteydet sekä helposti järjestettävissä oleva huoltoyhteys. Koirapuiston läheisyydessä olisi hyvä olla mahdollisuus myös autojen pysäköinnille. Maaston tulee olla sellainen, että aidan rakentaminen puiston ympärille on mahdollista niin, että aidan alaosaan ei jää aukkoja tai rakoja. Maapohjan tulee olla nopeasti kuivuvaa. Helsingin, Espoon ja Tampereen kaupunkien laatimien selvityksien mukaan etäisyyden asutuksesta olisi oltava mielellään yli 100 metriä, kuitenkin vähintään 50 metriä koirien haukkumisesta aiheutuvien meluhaittojen ehkäisemiseksi (Helsingin koirapalvelulinjauksen palvelukuvaus ja ohjeet; Espoon koira-aitausohjelma 2018-2028 ja palveluverkkotarkastelu; Tampereen viherpalveluohjelma, Koirapalvelut 2011-2025).

Koirapuistojen sijoittamisen suunnittelussa tulisi pyrkiä siihen, että puisto sijaitsee kohtuullisen kävelymatkan päässä asuinalueilta. Helsingin kaupungin saaman palautteen perusteella valtaosa koiranomistajista pitää kohtuullisena kävelymatkana 1-2,9 kilometriä (Helsingin koirapalvelulinjauksen palvelukuvaus ja ohjeet). Tavoitteellisena kävelyetäisyytenä pidetään Espoossa 1,5 kilometriä (Espoon koira-aitausohjelma 2018-2028 ja palveluverkkotarkastelu). Muina mitoitusterusteina kunnissa käytetään muun muassa koiraveron perusteella tiedossa olevaa koirien määrää asuinalueita kohti. Koiraverottomat kunnat voivat laskennassa hyödyntää Kennelliiton arvioita, jonka mukaan joka viidennellä asutokunnalla on koira. Kauniaisissa oli vuoden 2017 lopulla 4457 asuntoa. Tämän mukaan Kauniaisissa olisi noin 890 koiraa yhtä, nyt käytössä olevaa koirapuistoa kohden. Tampereen kaupungin arvion mukaan Espoossa oli vuonna 2011 jokaista koirapuistoa kohden 1105 koiraa, Vantaalla 774 koiraa ja Helsingissä 678 koiraa (Tampereen viherpalveluohjelma, Koirapalvelut 2011-2025).

Kennelliitto suosittelee, että koirapuiston koko olisi vähintään 3000 m² ja se olisi jaettu kahteen erilliseen osastoon eli pienille ja suurille koirille omansa. Tätä paljon pienempiin koira-aitauksiin ei kannata tehdä erillisiä osastoja (Tampereen viherpalveluohjelma, Koirapalvelut 2011-2025). Helsingissä ja Espoossa uusien kaksiosaisten aitausten tavoitekokoo on 3000 m², josta pienille koirille pyritään varaamaan Helsingissä vähintään 600 m² ja Espoossa 1000 m². Yksiosaisen aitausten tavoitekokoo on 1500 m² ja Helsingin ahtaassa kantakaupungissa 600 m². Aitausten muodon tulisi olla sellainen, että koirat pystyvät väistämään toisiaan; ahtaita kulmauksia ja alle 5 m levyisiä pullonkauloja tulisi välttää (Helsingin koirapalvelulinjauksen palvelukuvaus ja ohjeet; Espoon koira-aitausohjelma 2018-2028 ja palveluverkkotarkastelu).

Aidan korkeuden tulisi olla Kennelliiton mukaan vähintään 125 cm. Tampereella suositus koirapuistoja uusittaessa on, että pienten koirien aidan korkeus olisi 140 cm ja suurten 180 cm. Helsingissä ja Espoossa vastaavat suositusmitat ovat 160 cm ja 200 cm. Näin aidan korkeus on riittävä myös runsaslumisina talvina. Espoossa aita suositellaan lisäksi upotettavaksi alaosaan 10 cm maan sisään koirien karkaamisen estämiseksi. Lisäksi tarvitaan huoltoportti ja käyntiportti. Helsingissä ja Espoossa suositellaan uusiin koirapuistoihin turvallisuussyistä myös nk. erillistä käyntieteilästä. Kaikkien porttien tulisi avautua aitaukseen päin. Tarpeellisia varusteita koirapuistossa ovat keräysastia koiranjätöksille (mieluiten syväkeräyssäiliö), penkit, valaistus, ilmoitustaulu ja välineet koiranjätösten siivoamiseen (Helsingin koirapalvelulinjauksen palvelukuvaus ja ohjeet; Espoon koira-aitausohjelma 2018-2028 ja palveluverkkotarkastelu; Tampereen viherpalveluohjelma, Koirapalvelut 2011-2025). Muita tarvittavia varusteita ovat hiekoitushiekkalaatikko ja pienemmät roska-astiat.

Koirapuiston pintamateriaalin tulisi olla tassuystävällistä, ja teräväreunaisia materiaaleja tulee välttää. Luonnonsora, kuorikate tai pyöreäsärmäinen, niin kutsuttu turvahake soveltuu pintamateriaaliksi- terävä puuhake ei sen sijaan ole sovelias, koska koirat voivat saada siitä tikkuja tassuihin. Erilaiset nopeasti kuivuvat materiaaliseokset voivat olla tarkoituksenmukaisia, kuten Helsingin kaupungin vuonna 2016 kokeilema ”Tassunalusta”-seos: 60% luonnonsoraa (3-8 mm) ja 40% puunkuorta. Kivituhkaa voi käyttää rajatusti esim. sisääntulon yhteydessä ja käytävillä (Helsingin koirapalvelulinjauksen palvelukuvaus ja ohjeet). Maaston ja maalajin ollessa hyvin kuivuvaa kuten kalliota tai hiekkaa, erillistä pintamateriaalien vaihtoa ei tarvita. Puiden kaatamisen tarve riippuu siitä, tarvitaanko alueelle salaojitusta ja pintamateriaalin vaihtoa, minkä yhteydessä puiden juuristo voi lisäksi vahingoittua. Aidan rakentamisen yhteydessä puita ja pensaikkoa voidaan joutua poistamaan.

Uuden koirapuiston perustamisen kustannusten on arvioitu olevan Espoossa 100 000 – 350 000 euroa ja Tampereella 80 000 – 150 000 euroa (Espoon koira-aitausohjelma 2018-2028 ja palveluverkkotarkastelu; Tampereen viherpalveluohjelma, Koirapalvelut 2011-2025).

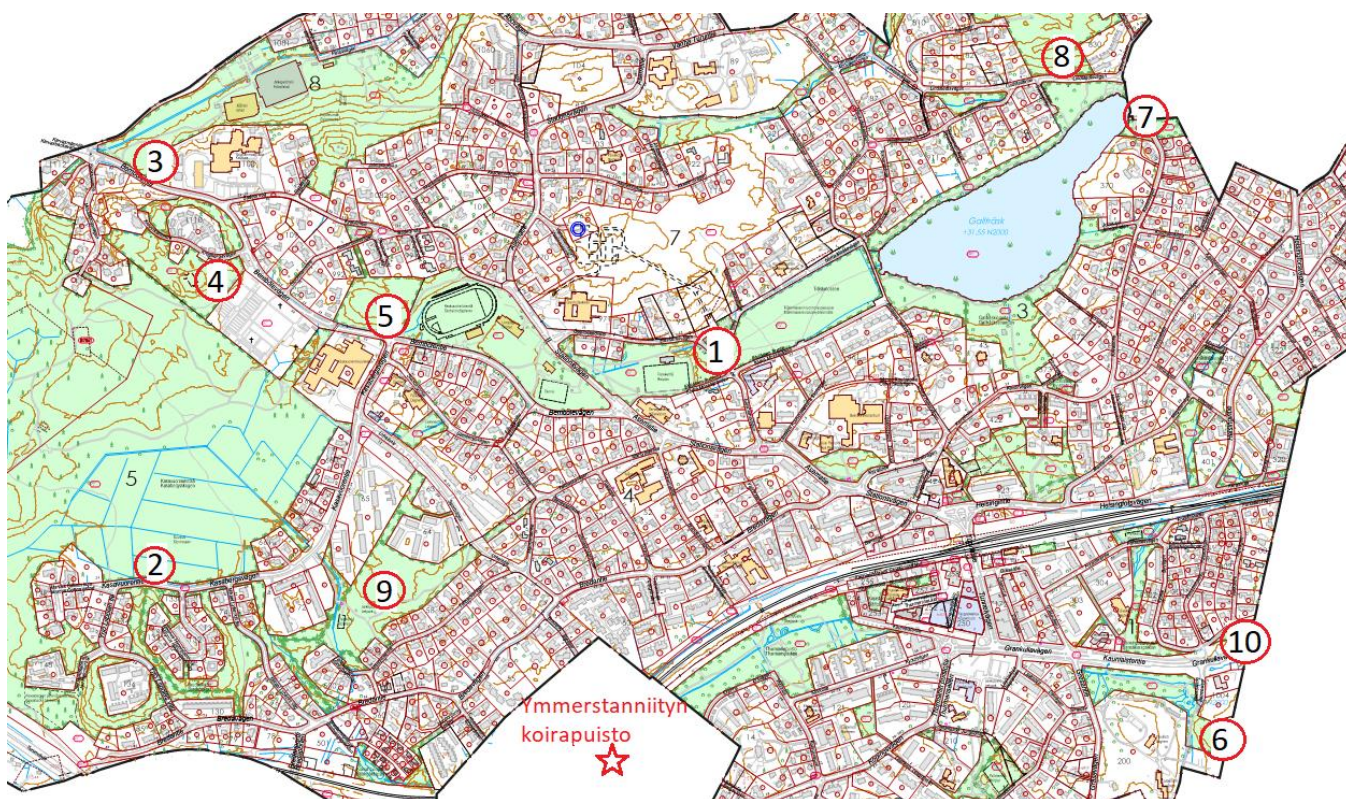
3. KOIRAPUISTOPALVELUT KAUNIAISISSA JA YMPÄRISTÖSSÄ

Kauniaisten kaupungilla on tällä hetkellä yksi koirapuisto, joka sijoittuu Ymmerstanniitylle Espooseen (Kuva 1). Puisto on kunnostettu vuonna 2010. Aidatun alueen koko on 2164 neliometriä. Aitaelementtien korkeus on 120 cm ja aidan kokonaiskorkeus maasta on noin 125 cm. Puistossa on erilliset aitaukset suurille koirille (pinta-ala 1521 m²) ja pienille koirille (pinta-ala 643 m²). Puistossa on hiekka-alue ja nurmialueita kiertävät käytävät sekä varusteina jäteastioiden lisäksi kolme agility-välinettä, kiinteitä ja irtonaisia penkkejä, kaksi ilmoitustaulua ja valaisimet. Juomavettä koirille on saatavilla viljelypalsta-alueen vesipisteestä viljelykauden aikana. Viljelypalstan ja koirapuiston yhteiselle pysäköintialueelle mahtuu noin 4-5 autoa. Ymmerstanniityn koirapuisto on suosittu ja sitä käytetään paljon. Aidan vaihto 180 cm korkeaan malliin on perusteltua puiston seuraavan perusparannusurakan yhteydessä.

Lähin Espoon kaupungin koira-aitaus sijoittuu Kauniaisten länsipuolelle 1 km rajasta Kirkkojärvenrannan alueelle, jonne kävelyetäisyys Ymmerstanniityn koirapuistosta on 3,6 km. Lisäksi Kauniaisten pohjoispuolella Järvenperässä sijaitsee koira-aitaus 3 km päässä Kauniaisten rajasta, koillispuolella Viherkallion alueella 1,5 km rajasta, itäpuolella Kilon Nuijalassa 2,4 km rajasta sekä lounaispuolella Saarnilaakson alueella 3 km rajasta. Etenkin Kauniaisten pohjois- ja luoteisosista on pitkät etäisyydet nykyisiin Kauniaisten ja Espoon koirapuistoihin.

4. SIIJOITUSVAIHTOEHDOT UUELLE KOIRAPUISTOLLE

Tarkasteltaessa mahdollisia sijoitusvaihtoehtoja uudelle koirapuistolle, tärkeimpinä kriteereinä ovat olleet seuraavat asiat: Alue on asemakaavassa viheraluetta, ja asutusta sekä muita häiriintyviä toimintoja on lähiympäristössä mahdollisimman vähän. Viheralueen maaston tulee olla suotuisaa koirapuistolle. Lähistöllä tulee olla mahdollisuus pysäköintiin tai pysäköinti tulee rakentaa. Kuvaan 1 on merkitty kartalle kymmenen viheraluetta, jotka täyttävät ainakin osin edellä mainitut kriteerit ja jotka valittiin mukaan alustavaan tarkasteluun mahdollisen uuden koirapuiston sijoittamiseksi.

Kuva 1. Kymmenen tarkasteltua sijoitusvaihtoehtoa Kauniaisiin rakennettavalle uudelle koirapuistolle.

Taulukossa 1 on esitetty sanallisesti mahdollisen koira-aitauksen sijainti Kauniaisissa, etäisyys aitauksesta lähimpiin asuintaloihin ja aitauksen lähelle sijoittuvat toiminnot. Taulukossa 1 on esitetty lyhyesti myös olevat liikennejärjestelyt, uuden aitauksen mahdollinen koko sekä tarkastellun alueen nykyinen maaperä ja kasvillisuus. Kunkin kymmenen sijoitusvaihtoehdon etuja ja haittoja on punnittu tarkemmin taulukossa 2. Näistä lähempään sanalliseen tarkasteluun valittiin viisi parhaiten soveltuvaa vaihtoehtoa (VE1-VE5). Valintaperusteissa on painotettu etäisyyttä lähimpiin asuinrakennuksiin, etäisyyttä oleviin koirapuistoihin sekä alueen maaston soveltumista koira-aitaukselle. Näiden viiden vaihtoehdon rakentamisesta on tehty alustavat kustannusarviot, joihin on laskettu mukaan koirapuistossa tarvittavat vähimmäisvarusteet ja alustavasti arvoidut työkustannukset. Aidan korkeutena kustannuslaskennassa on käytetty 180 cm, missä on huomioitu mahdollinen kertyvä lumi. Mahdollinen liikennejärjestelyjen muuttaminen ja pysäköintialueiden rakentaminen lisää kustannuksia, mutta näitä ei ole laskettu mukaan euromääräiseen arvioon tässä suunnitelmavaiheessa, vaan laskenta vaatii tarkempaa jatkosuunnittelua. Myöskään mahdollinen konsultilla teetettävä suunnittelutyö ei ole mukana tässä kustannuslaskennassa.

Mikäli Kauniaisiin päätetään rakentaa uusi koira-aitaus, ehdotetuista vaihtoehdoista tulisi valita yksi tarkempaa suunnittelua ja lähialueen asukkaiden kuulemista varten. Asukkaiden kuuleminen on erityisen tärkeää mahdollisten meluhaittojen vuoksi.

Liitteiden 1-5 kartoilla näkyvät selvityksessä lähemmin tarkastellut koirapuistojen sijaintivaihtoehdot, nykyinen ja suunniteltu koirapuistoverkosto Kauniaisten ympärillä sekä kaikkien edellä mainittujen saavutettavuus 1,5 kilometrin ympyrän säteellä.

Taulukko 1. Kymmenen mahdollista sijoitusvaihtoehtoa Kauniaisten koirapuistolle

NRO	SIJAINTI	LYHIN ETÄISYYS ASUTUKSEEN JA LÄHITOIMINNOT	LIIKENNEJÄRJESTELYT, NYKYTILA	AITAUKSEN MAHDOLLINEN KOKO*	MAAPERÄ JA KASVILLISUUS
1	Oppilaskodintie (VE1). Sijainti Kauniaisten keskellä.	50 m, pientaloasutusta. Vieressä Saharan urheilukenttä ja palloiluhalli.	Ajoyhteys Oppilaskodin-tietä. Monipuoliset jalankulkuyhteydet. Pysäköinti palloiluhallin luona.	1700 m ² (+800 m ² , jolloin erilliset aitaukset tien molemmin puolin)	Ojitettu turvemaa, varttunut sekapuusto.
2	Kasavuorentie, Suursuo (VE2). Sijainti Kauniaisten lounaisosassa.	50 m, pientaloasutusta.	Ajoyhteys ja jalankulku Kasavuorentietä. Ei pysäköintialuetta.	3000 m ²	Ojitettu turvemaa, kitukasvuinen männikkö.
3	Bembölientie/ Vanha Turuntie (VE3). Sijainti Kauniaisten luoteisrajalla.	50 m, pientaloasutusta. Vieressä Kaunialan sairaala.	Ajoyhteys Bembölientietä tai Vanhaa Turuntietä. Monipuoliset jalankulkuyhteydet. Ei pysäköintialuetta/ pysäköinti jäähallin luona.	3000 m ²	Hieno kangasmaa, varttunut sekapuusto. Osa liito-oravan ydinaluetta.
4	Krouvinkalliontie (VE4). Sijainti Kauniaisten luoteisosassa.	50 m, rivitalo- ja pientaloasutusta. Vieressä hautausmaa.	Ajoyhteys ja jalankulku Krouvinkalliontietä. Pysäköinti Krouvinkalliontiellä/ hautausmaan pysäköintipaikalla.	3000 m ²	Kivinen ja kuoppainen kangasmaa, varttunut sekapuusto.
5	Bembölientie, keskusurheilukentän länsipuoli (VE5). Sijainti Kauniaisten luoteisosassa.	50 m, pientaloasutusta. Vieressä keskusurheilukenttä ja Kasavuoren koulukeskus.	Ajoyhteys Bembölientietä. Monipuoliset jalankulkuyhteydet. Pysäköintialue Kasavuorentien risteyksessä.	3000 m ²	Kivinen ja kuoppainen kangasmaa, varttunut sekapuusto.
6	Bensowinkujan kalliomäki. Sijainti Kauniaisten kaakkoisrajalla.	Nyt 100 m, mutta asutusta kaavoitetaneen viereiselle tontille, jolloin etäisyys n. 30 m	Ajoyhteys ja jalankulku Bensowinkujalta. Ei pysäköintialuetta.	3000 m ²	Hieno kangasmaa ja kallio, varttunut sekapuusto.
7	Kavallintie, Gallträskin itäpää. Sijainti Kauniaisten koillisrajalla.	20 m, pientaloasutusta.	Ajoyhteys Kavallintietä tai Lindtstedtintietä. Monipuoliset jalankulkuyhteydet. Pysäköintialue Gallträskin leikkipuiston luona.	800 m ²	Aiemmin geotuubien läjitysalue, nyt nurmetettu.
8	Lindstedtintien metsäalue. Sijainti Kauniaisten koillisrajalla.	50 m, pientalo- ja rivitaloasutusta.	Ajoyhteys ja jalankulku Alppitien tai Lindstedtintien kautta. Pysäköintialue Gallträskin leikkipuiston luona.	3000 m ²	Karkea kangasmaa. Jyrkähkö rinne, varttunut sekapuusto. Rinteen päällä kallio. Osa liito-oravan ydinaluetta.
9	Mäntymäentien metsäalue. Sijainti Kauniaisten lounaisosassa.	60 m, pientaloasutusta. Vieressä leikkipuisto.	Jalankulku hiekkateitä pitkin. Vain huoltoajoyhteys nykytilassa. Ei pysäköintialuetta.	3000 m ²	Hieno kangasmaa ja kallio. Harva, varttunut mäntymetsä.
10	Kylätien metsikkö. Sijainti Kauniaisten kaakkoisrajalla.	50 m, mikäli rakennetaan katuviheralueelle, pientaloasutusta. Vieressä vilkas Kauniaistentie.	Ajoyhteys Kylätietä. Monipuoliset jalankulkuyhteydet. Ei pysäköintialuetta.	2000 m ² , mikäli rakennetaan katuviheralueelle.	Hieno kangasmaa, varttunut mäntymetsä.

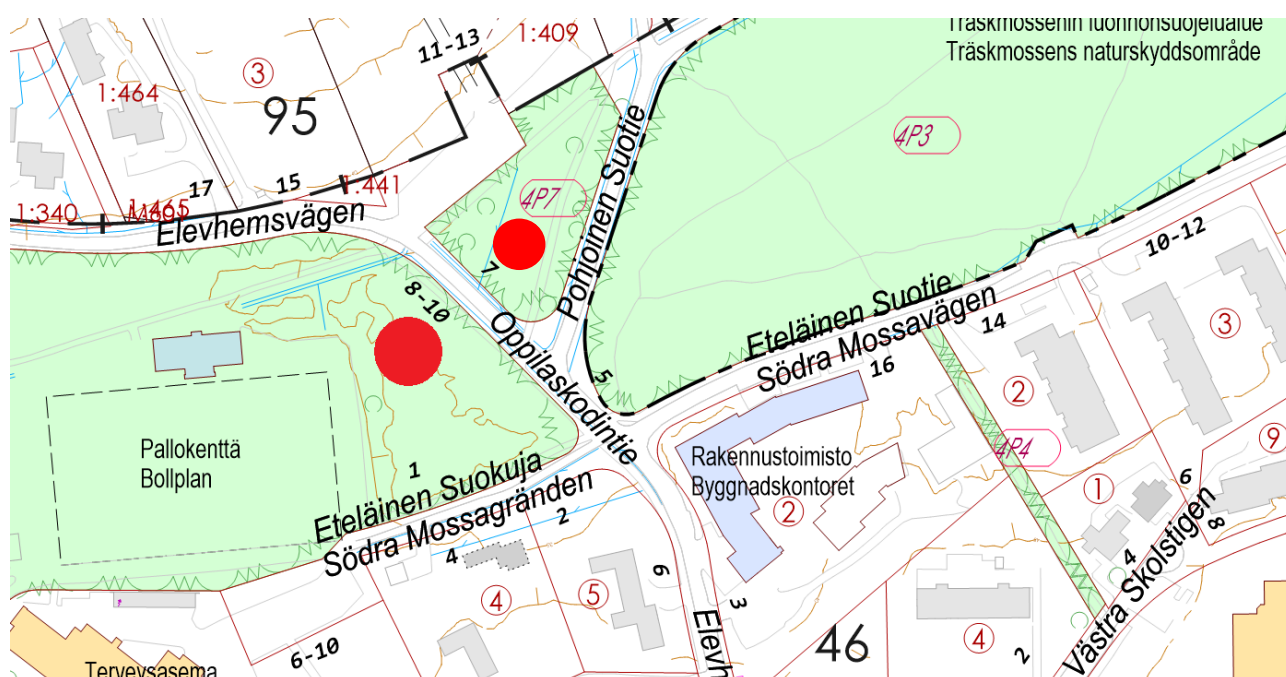
*Tavoitekokoa koiraitaukselle on 3000 m²

Taulukko 2. Kymmenen mahdollista sijoitusvaihtoehtoa Kauniaisten koirapuistolle ja vaihtoehtojen etujen ja haittojen vertailu.

NRO	SIJAINTI	SIJAINNIN EDUT	SIJAINNIN HAASTEET
1	Oppilaskodintie (VE1). Kävelyetäisyys lähimpään, Ymmerstanniityn koirapuistoon 1,5 km.	+ Keskeinen sijainti, tavoittaa käyttäjiä lähes koko Kauniaisista + valmiit kulkuyhteydet autoille ja jalankulkijoille + valmis pysäköintimahdollisuus palloiluhallin pysäköintipaikalla + sopiva maapohja, jos aitaus sijoitetaan syvien ojien väliin.	- Vähimmäisetäisyys 50 m asutukseen on saavutettavissa vain rakentamalla enintään 1700 m² kokoinen aitaus Saharan kentän ja Oppilaskodintien väliin - mikäli rakennetaan kaksi aitausta, ne sijoittuvat Oppilaskodintien molemmiin puolin
2	Kasavuorentie, Suursuo (VE2). Kävelyetäisyys lähimpään, Ymmerstanniityn koirapuistoon 1,5 km.	+ Vähimmäisetäisyys 50 m asutukseen täyttyy + suhteellisen rauhallinen sijainti + lähes valmis kulkuyhteys autoille ja jalankulkijoille, yksi suojatie lisättävä Kasavuorentien yli. + 3000 m² tavoitekoon mukainen aitaus on mahdollista rakentaa + ei tarvetta maanmuokkaukselle tai puiden kaadoille muutoin kuin aidan rakentamisen osalta, jos aitaus sijoitetaan ojien väliin.	- Sijoittuu Kauniaisten lounaisosaan tavoittaen osin samat käyttäjät kuin oleva Ymmerstanniityn koirapuisto. - ei paranna olennaisesti koirapuistojen saavutettavuutta Kauniaisten katvealueilla - pysäköintialue rakennettava - maasto voi olla ajoittain kosteaa
3	Bembölientie/ Vanha Turuntie (VE3). Kävelyetäisyys lähimpään, Kirkkojärvenrannan koirapuistoon 2,2 km.	+ Sijoittuu etäälle olevista koirapuistoista ja parantaa koirapuistojen saavutettavuutta Kauniaisten luoteisosan katvealueella + vähimmäisetäisyys 50 m asutukseen täyttyy + suhteellisen rauhallinen sijainti + valmis jalankulkuyhteys + 3000 m² tavoitekoon mukainen aitaus on mahdollista rakentaa + ei tarvetta maanmuokkaukselle tai puiden kaadoille muutoin kuin aidan rakentamisen osalta.	- Sijainti kaupungin rajalla - huoltoajoyhteyden ja mahdollisen uuden pysäköintialueen rakentaminen olisi haastavaa- uutta ajoliittymää ei ensisijaisesti suositella rakennettavaksi jyrkän Bembölientien mäen alle ja Vanhan Turuntien puolelta maasto laskee jyrkästi alueelle - osa liito-oravien ydinaluetta, huomioitava suunnittelussa (ei ole este rakentamiselle).
4	Krouvinkalliontie (VE4). Kävelyetäisyys lähimpiin; Kirkkojärvenrannan ja Ymmerstanniityn koirapuistoihin 2,2 km.	+ Sijoittuu etäälle olevista koirapuistoista ja parantaa koirapuistojen saavutettavuutta Kauniaisten luoteisosan katvealueella + vähimmäisetäisyys 50 m asutukseen täyttyy + valmiit kulkuyhteydet autoille ja jalankulkijoille + valmis pysäköintimahdollisuus Krouvinkalliontien vieressä + 3000 m² tavoitekoon mukainen aitaus on mahdollista rakentaa	- Vieressä hautausmaa, mahdollinen meluhaitta - maastoa tasattava koneellisesti osalta aluetta - oleva pysäköintialue pieni
5	Bembölientie, keskusurheilukentän länsipuoli (VE5). Kävelyetäisyys lähimpään, Ymmerstanniityn koirapuistoon 1,5 km.	+ Keskeinen sijainti, tavoittaa käyttäjiä laajalta alueelta Kauniaisissa. + vähimmäisetäisyys 50 m asutukseen täyttyy + valmis pysäköintimahdollisuus ja jalankulkuyhteys + 3000 m² tavoitekoon mukainen aitaus on mahdollista rakentaa	- Huoltoajoyhteyden rakentamisen vuoksi liikennejärjestelyjä muutettava - kivistä ja kuoppaista maastoa tasattava koneellisesti laajalta alueelta, minkä johdosta myös puita jouduttaisiin kaatamaan. - aluetta pohjoisen puolella rajaava jyrkkä rinne rajoittaa aitauksen kokoa ja muotoa niin, että aitaus on rakennettava pitkänomaiseksi Bembölientien suuntaisena.
6	Bensowinkujan kalliomäki. Kävelyetäisyys lähimpään, Ymmerstanniityn koirapuistoon 1,5 km.	+ Valmiit kulkuyhteydet autoille ja jalankulkijoille + 3000 m² tavoitekoon mukainen aitaus on mahdollista rakentaa + ei tarvetta maanmuokkaukselle tai puiden kaadoille muutoin kuin aidan rakentamisen osalta. + kuiva kalliomaasto	- Sijainti kaupungin rajalla - minimietäisyys lähimpään asuintaloon ei täyty mikäli viereisille tonteille kaavoitetaan asuinrakentamista (arvio 30 m) - pysäköintialue rakennettava.

7	Kavallintie, Gallträskin itäpää. Kävelyetäisyys lähimpään, Viherkallion koirapuistoon 1,5 km.	+ Valmiit kulkuyhteydet autoille ja jalankulkijoille + valmis pysäköintimahdollisuus + valmiiksi tasainen maapohja, jolle helppo rakentaa. + ei tarvetta puiden kaadoille.	- Sijainti kaupungin rajalla - minimietäisyys lähimpään asuintaloon ei täyty (vain 20 m) - vain pieni aitaus on mahdollista rakentaa - ei erillisiä aitauksia isoille ja pienille koirille - nurmipinta vaihdettava osin kuivempaan pintamateriaaliin.
8	Lindstedtintien metsäalue. Kävelyetäisyys lähimpään, Viherkallion koirapuistoon 1,6 km.	+ Valmis pysäköintimahdollisuus + vähimmäisetäisyys 50 m asutukseen täyttyy + 3000 m² tavoitekoon mukainen aitaus mahdollista rakentaa.	- Sijainti kaupungin rajalla - ajoyhteys Alppitien kautta lisäisi läpiajoa asuntokadulla - Lindstedtintien puoleinen huoltoajoyhteys olisi rakennettava jyrkkään rinteeseen - jyrkkä rinneprofiili osassa puistoa - epätasainen maasto - osa liito-oravien ydinaluetta, huomioitava suunnittelussa (ei ole este rakentamiselle).
9	Mäntymäentien metsäalue. Kävelyetäisyys lähimpään, Ymmerstanniityn koirapuistoon 1,5 km.	+ 60 m etäisyys asutukseen mahdollista saavuttaa + suhteellisen rauhallinen sijainti + valmis jalankulkuyhteys + 3000 m² tavoitekoon mukainen aitaus mahdollista rakentaa + ei tarvetta maanmuokkaukselle tai puiden kaadoille muutoin kuin aidan rakentamisen osalta.	- Sijoittuu Kauniaisten lounaisosaan tavoittaen osin samat käyttäjät kuin oleva Ymmerstanniityn koirapuisto. - Pysäköintialue rakennettava jonkin lähikadun yhteyteen - pitkä huoltoajoyhteys metsän keskellä.
10	Kylätien metsikkö. Kävelyetäisyys lähimpään, Ymmerstanniityn koirapuistoon 1,5 km.	+ Valmis jalankulkuyhteys + tasainen maapohja + ei tarvetta maanmuokkaukselle tai puiden kaadoille muutoin kuin aidan rakentamisen osalta	- Sijainti kaupungin rajalla - Vähimmäisetäisyys 50 m asutukseen on saavutettavissa vain rakentamalla enintään 2000 m² kokoinen, pitkänomainen aitaus vilkkaan Kauniaistentien viereen alueelle, joka on asemakaavassa osin katuviheraluetta - Kylätien asuntokadun lisääntyvä läpiajoliikenne.

VE1 OPPILASKODINTIE (LIITE 1)

Ensimmäinen tutkittu vaihtoehto on Kauniaisten keskiosassa, Saharan urheilukentän ja Oppilaskodintien välissä oleva metsäalue, joka on osa laajempaa urheilu- ja virkistyspalvelualueutta (VU). Maasto on pääosin tasaista ja maaperä ojituksella kuivatettua turvemaata. Aluetta rajaavat paikoin hyvin syvät ojat, joten koira-aitauksen koko ja sijoittuminen alueelle määräytyy ojien väliin. Metsä on pääosin mäntykangasmetsää ja aluskasvillisuutena on tiheä mustikkavarvikko.

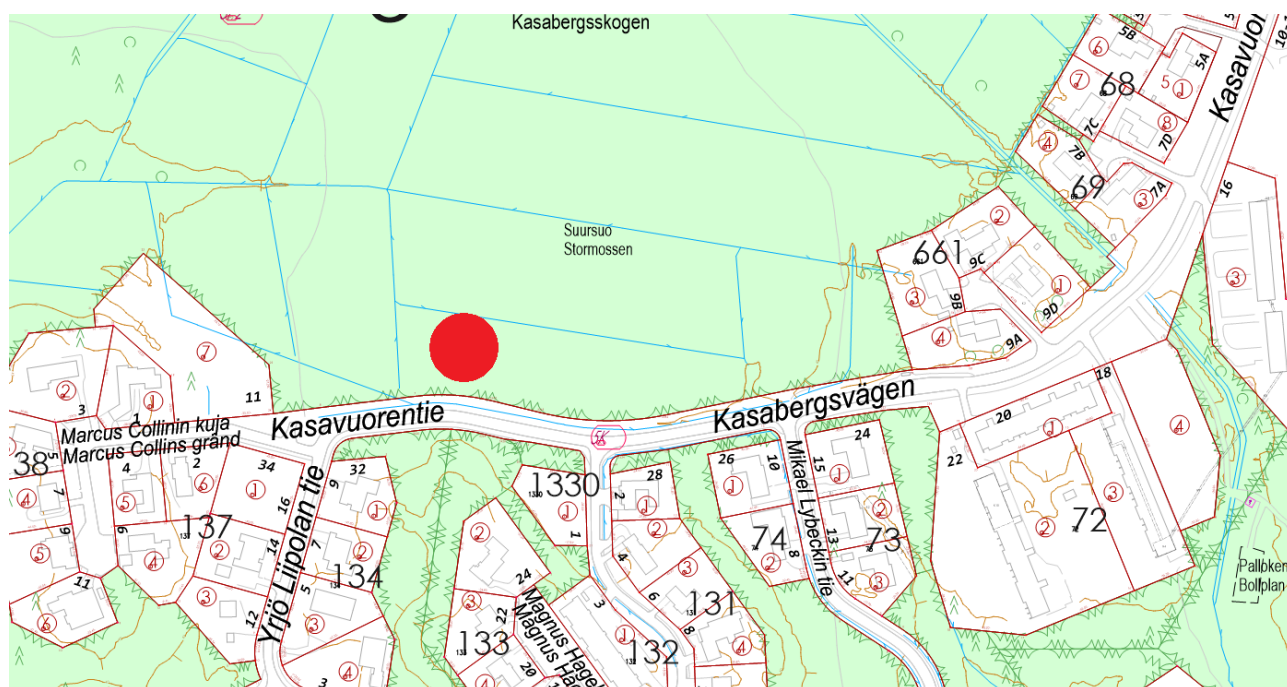
Lähin asutus sijoittuu Eteläiselle Suokujalle ja Oppilaskodintielle. Etäisyys lähimpään asuinrakennukseen olisi 45 metriä, aitauksen 2000 m² pinta-alatavoitteella. Jos etäisyyttä kasvatetaan 50 metriin, pienenee aitauksen pinta-ala 1700 neliömetriin. Koira-aitaus sijoittuisi ympäröivän maaston tasalle urheilukentän ja Oppilaskodintien väliin näkyvälle paikalle.

Lähin kevyen liikenteen reitti kulkee ehdotetun aitauksen vieressä. Käyttäjille olisi valmis pysäköintimahdollisuus viereisellä palloiluhallin pysäköintialueella.

Koira-aitauksen koko olisi kennelliiton suosituskokoa (3000 m²) pienempi, ja se jakautuisi mahdollisesti pienten sekä isojen koirien aitaukseen. Alustava kustannusarvio 2000 m² kokoiselle jaetulle aitaukselle olisi 54 000 euroa. Mahdollinen ojien putkitus puistonpinta-alan kasvattamiseksi lisää merkittävästi kustannuksia. Eräs mahdollisuus olisi rakentaa kaksi koira-aitausta: suurten koirien aitaus 1700 m² laajuisena Oppilaskodintien länsipuolelle Saharan kentän viereen, ja pienempien koirien aitaus Oppilaskodintien itäpuolelle puistoalueelle (4P7). Tämän puistoalueen halki kulkee syvä oja, mikä estää koko alueen aitaamisen, mutta ojan ja jalkakäytävän väliin olisi mahdollista rakentaa 800 m² laajuinen aitaus. Alueella kasvaa paikoin tiheää, kulun estävää kuusikkoa, jota pitäisi harventaa koirien vapaan liikkumisen mahdollistamiseksi. Kahden aitauksen alustava kustannusarvio olisi yhteensä 80 000 euroa.

Oppilaskodintielle sijoittuva koirapuisto parantaisi koirapuistopalvelujen saavutettavuutta Kauniaisten keski- ja pohjoisosista. Puiston etäisyys lähimpään koirapuistoon (Ymmerstanniityn koirapuisto) olisi kävellen 1,4 kilometriä.

VE2 KASAVUORENTIE, SUURSUO (LIITE 2)

Toinen tutkittu vaihtoehto sijaitsee Kasavuorentien länsipäässä, tien pohjoispuolella Suursuon metsäalueella. Alue on osa laajempaa Kasavuoren metsän muodostamaa lähivirkistysaluetta (VL). Pintamaalajina alueella on rahkaturve. Metsä on kitukasvuista rämemännikköä. Aluetta halkovat ojat. Mikäli koira-aitauksen koko ja sijoittuminen alueelle määräytyisi ojien väliin, ei alueella tarvitsisi tehdä mittavia maanrakennustöitä.

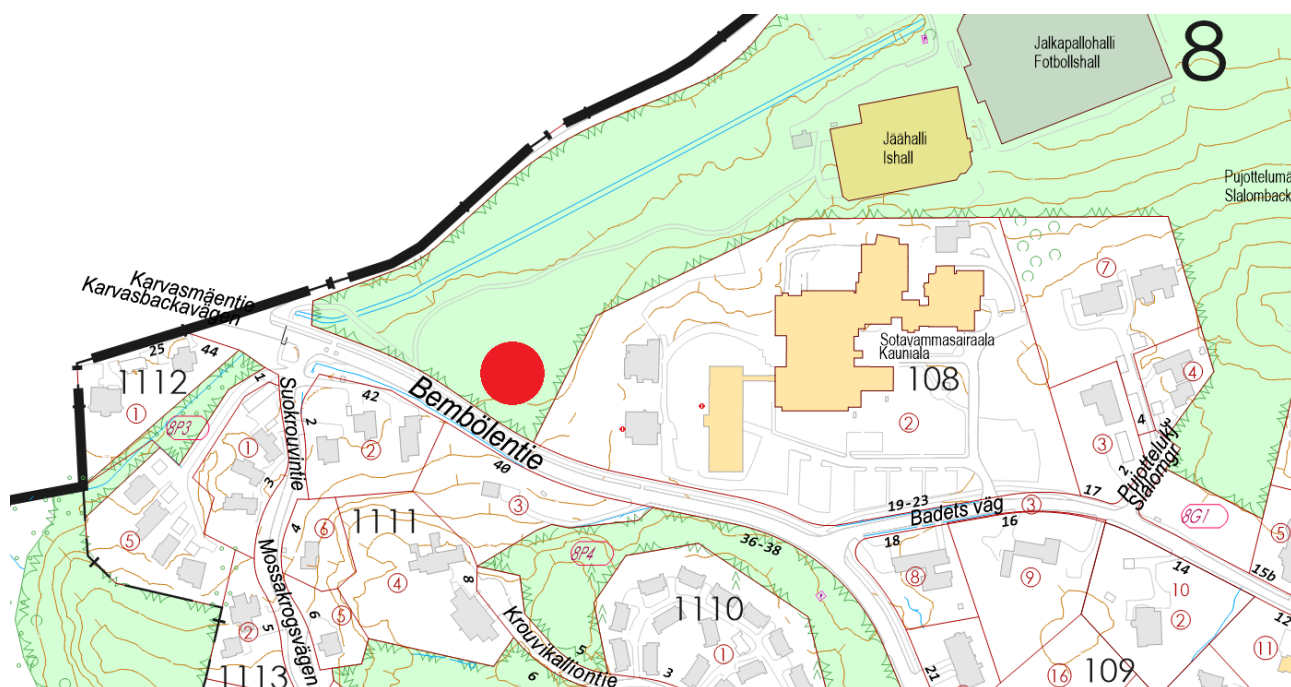
Lähin asutus on Yrjö Liipolantielle ja Magnus Hagelstamintielle sijoittuvaa pientaloasutusta. Etäisyys lähimpiin asuinrakennuksiin olisi 50 metriä. Koira-aitaus sijoittuisi ympäröivän maaston tasalle näkyvään paikkaan maisemassa.

Lähin jalankulku- ja pyöräilyreitti kulkee Kasavuorentien eteläpuolella, joten yhteys koirapuistoon Kasavuorentien pohjoispuolelle tulisi rakentaa. Aitaukselle tulisi myös rakentaa oma pysäköintialue ja ajoliittymä.

Paikalle olisi mahdollista rakentaa kennelliiton suosituskoon (3000 m²) mukainen aitaus, joka jakautuisi pienten sekä isojen koirien aitaukseen. Alustava kustannusarvio olisi 66 000 euroa. Arviossa ei ole mukana mahdollisen uuden ajoliittymän ja pysäköintialueen rakentamisen kustannuksia.

Kasavuorentien länsipäähän sijoittuva koirapuisto parantaisi koirapuistopalvelujen saavutettavuutta Kauniaisten keski- ja luoteisosista. Puiston etäisyys lähimpään koirapuistoon (Ymmerstanniityn koirapuisto) olisi kävellen 1,5 kilometriä.

VE3 BEMBÖLENTIE/ VANHA TURUNTIE (LIITE 3)

Kolmas tutkittu vaihtoehto on Kauniaisten luoteisosassa, Bembölentien pohjoispuolella ja Vanhan Turuntien eteläpuolella oleva metsäalue, joka on osa laajempaa Pujottelupuiston urheilu- ja virkistyspalvelualueutta (VU). Maasto on pääosin tasaista ja maaperä hienojakoista kangasmaata. Metsä on sekapuustoista lehtoa. Maapohja on suhteellisen kuivaa Bembölentien ja Kaunialan sotavammassairaalan lähellä mutta muuttuu paikoitellen hyvin kosteaksi pohjoiseen ja itään siirryttäessä. Aitaus tulisikin sijoittaa kuivemmalle vyöhykkeelle. Alue on osa liito-oravan ydinaluetta ja siirtymäreittiä. Olevan puuston säilyttäminen olisikin edellytys koirapuiston sijoittamiselle tälle alueelle. Ainoastaan huonokuntoiset puut tulisi poistaa turvallisuussyistä.

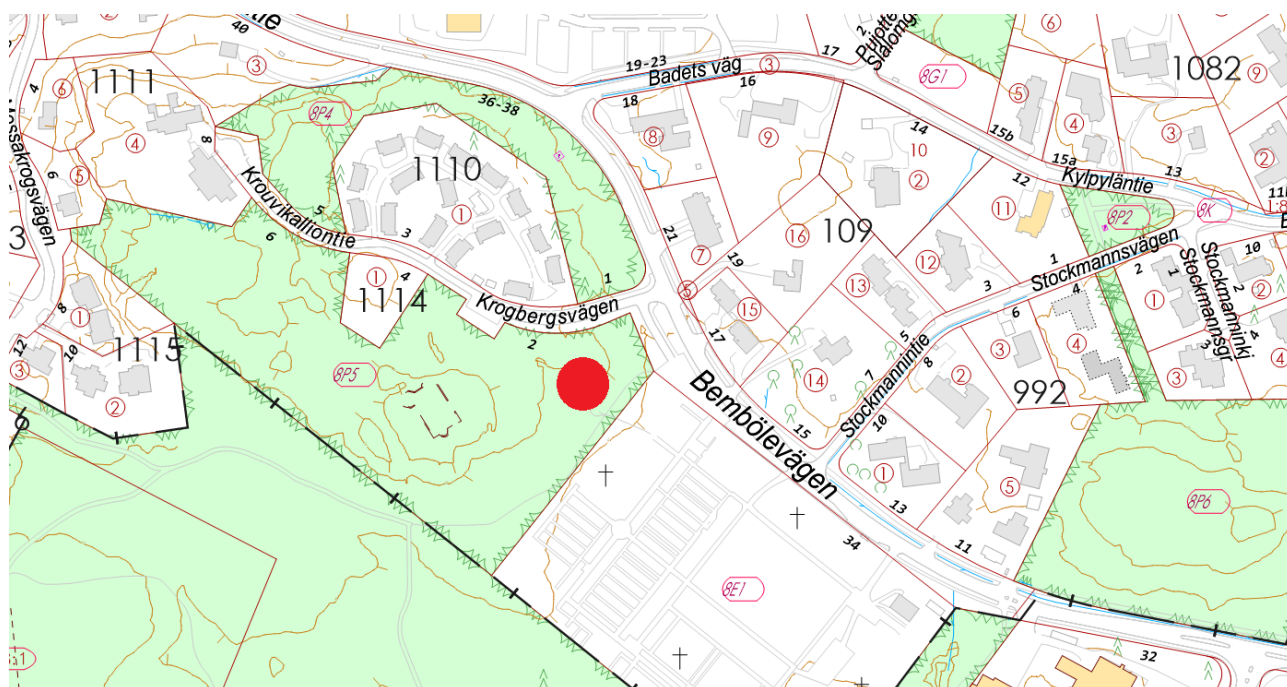
Lähin asutus sijoittuu Bemböleentielle, jossa on pientaloja, ja Vanhan Turuntien pohjoispuolelle Espooseen, jossa on useita rivi- ja pientaloja. Etäisyys lähimpiin asuinrakennuksiin olisi 50 metriä. Aitaus sijoittuisi hoidetun nurmialueen taakse notkoon, Bembölentietä alemmas, joten aitaus ei juuri näkyisi ympäristöön.

Lähin kevyen liikenteen reitti kulkee ehdotetun aitauksen vieressä. Autopaikkoja koirapuiston tarpeisiin ei ole aivan lähistöllä. Jäähallin ja jalkapallohallin pysäköintialueen kapasiteetti on varattu kyseisten palvelujen käyttäjille. Aitaukselle tulisikin rakentaa oma pysäköintialue ja ajoliittymä. Väylä toimisi myös huoltoajoneuvon reittinä koirapuistoon. Bembölentien puolelle, mäen alle ei ole suositeltavaa rakentaa ajoliittymää liikenneturvallisuussyistä, joten liittymän rakentamista tulisi tutkia Vanhan Turuntien puolelta.

Paikalle olisi mahdollista rakentaa kennelliiton suosituskoon (3000 m²) mukainen aitaus, joka jakautuisi pienten sekä isojen koirien aitaukseen. Alustava kustannusarvio olisi 66 000 euroa. Arviossa ei ole mukana mahdollisen uuden ajoliittymän ja pysäköintialueen rakentamisen kustannuksia.

Bembölentien ja Vanhan Turuntien väliin sijoittuva koirapuisto parantaisi koirapuistopalvelujen saavutettavuutta merkittävästi etenkin Kauniaisten pohjoisosista. Puiston etäisyys lähimpään koirapuistoon (Kirkkojärvenrannan koira-aitaus, Espoo) olisi kävellen 2,2 km. Kävelymatka Ymmerstanniin koirapuistoon olisi 2,8 km.

VE4 KROUVINKALLIONTIE (LIITE 4)

Neljäs tutkittu vaihtoehto on Kauniaisten luoteisosaan, Krouvikalliontien eteläpuolelle sijoittuva metsäalue, joka on asemakaavassa lähivirkistysaluetta (VL). Maasto on paikoin epätasaista ja maaperä kivistä kangasmaata ja kalliota. Puusto on kuusi- ja mäntyvoittoista kangasmetsää. Maapohja on suhteellisen kuivaa. Epätasainen kivikkomaa kätkee syviä onkaloita ja pintamaa tulisi tasoittaa turvallisuussyistä koirien juoksuun sopivaksi. Maanmuokkaustöiden vuoksi osa puustosta jouduttaisiin mahdollisesti kaatamaan.

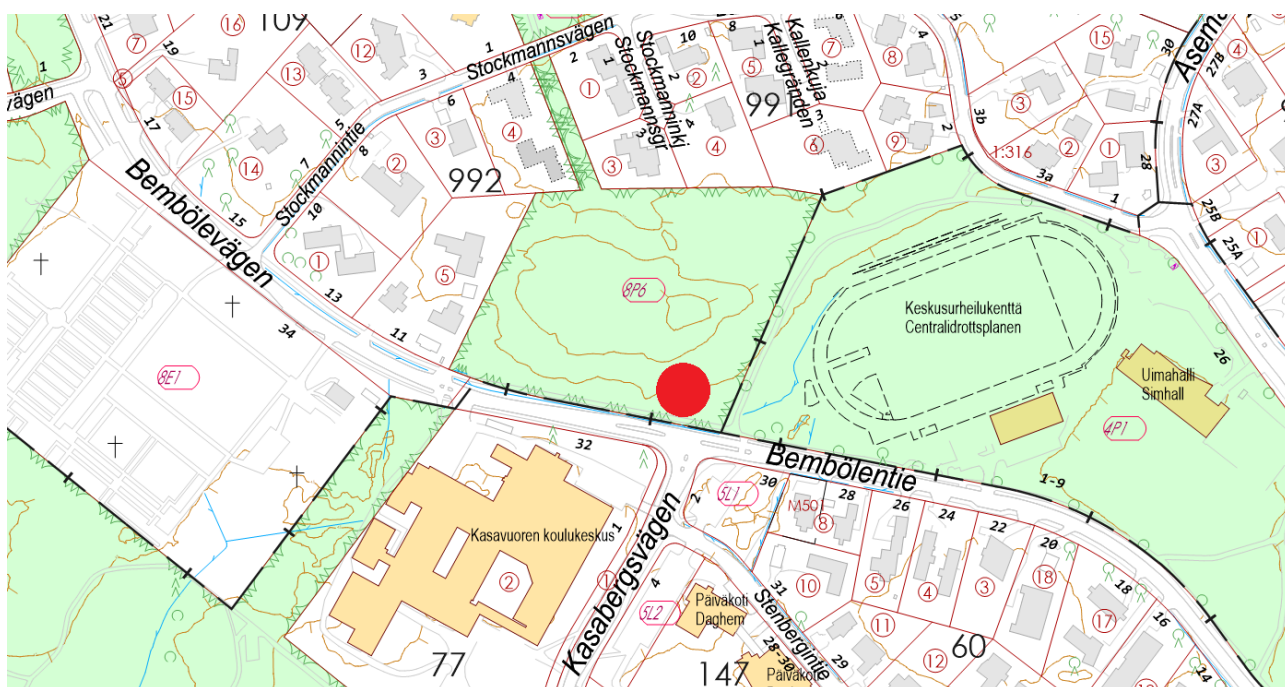
Lähin asutus sijoittuu Krouvikalliontielle, jossa on rivitaloja, ja Bembörentien pohjoispuolelle, jossa on pientaloja. Etäisyys lähimpiin asuinrakennuksiin olisi 50 metriä. Aitaus sijoittuisi hautausmaan viereen kallionnyppylän taakse minimietäisyyden saavuttamiseksi, joten aitaus ei juuri näkyisi Krouvinkalliontielle tai Bembörentielle. Aitaus sijaitisi kuitenkin hautausmaan välittömässä läheisyydessä.

Lähin kevyen liikenteen reitti kulkee Krouvikalliontien toisella puolella. Autopaikkoja koirapuiston tarpeisiin olisi muutama Krouvikalliontien varrella. Hautausmaan yhteydessä on myös pysäköintipaikkoja, mutta ne on tarkoitettu hautausmaalla vieraileville. Uuden pysäköintialueen rakentaminen ei kuitenkaan olisi välttämättä tarpeen.

Paikalle olisi mahdollista rakentaa kennelliiton suositukseen (3000 m²) mukainen aitaus, joka jakautuisi pienten sekä isojen koirien aitaukseen. Alustava kustannusarvio olisi 74 000 euroa, missä ei ole huomioitu aitaukselle kulkevan huoltoajoreitin rakentamiskustannuksia.

Krouvikalliontielle sijoittuva koirapuisto parantaisi koirapuistopalvelujen saavutettavuutta etenkin Kauniaisten pohjoisosista. Puiston etäisyys lähimpiin koirapuistoon (Kirkkojärvenrannan koira-aitaus, Espoo ja Ymmerstanniityn koirapuisto) olisi kävellen noin 2,2 km.

VE5 BEMBÖLENTIE, KESKUSURHEILUKENTÄN LÄNSIPUOLI (LIITE 5)

Viides tutkittu vaihtoehto sijaitsee Kauniaisten keskusurheilukentän länsipuolella. Alue on asemakaavassa puistoa (P). Maasto on epätasaista ja alue rajautuu pohjoispuolella kalliojyrkänteeseen, mikä kaventaa mahdollista aitausta. Maaperä alueella on hiekkaa ja kivikkoista kalliomaata. Metsä on mäntyvaltaista kuivaa kangasmetsää. Epätasainen kivikkomaa kätkee syviä onkaloita ja pintamaa tulisi tasoittaa turvallisuussyistä koirien juoksuun sopivaksi. Maanmuokkaustöiden vuoksi osa puustosta jouduttaisiin kaatamaan.

Lähin asutus sijoittuu Bembölentien varteen 50 metrin etäisyydelle. Vieressä sijaitsevat Kasavuoren koulukeskus, päiväkotiki sekä keskusurheilukenttä. Ehdotettu aitausta sijoittuu Bembölentietä korkeammalle ja on kaupunki- ja maisemakuvallisesti näkyvällä paikalla.

Lähin kevyen liikenteen reitti kulkee ehdotetun aitauksen vieressä. Lähin yleinen pysäköintialue sijaitsee 50 metrin päässä Bembölentien ja Kasavuorentien risteyksessä. Huoltoajoyhteys aitaukselle kulkisi jalankulku- ja pyöräilyväylää pitkin. Huoltoajoneuvon pääsyn mahdollistamiseksi Bembölentien risteyksessä tarvitaan liikennejärjestelyjen muutoksia eli vähintään uusi huoltoajoliittymä ja kaiteeseen aukko.

Paikalle olisi mahdollista rakentaa kennelliiton suosituskoon (3000 m²) mukainen aitausta, joka jakautuisi pienten sekä isojen koirien aitaukseen. Alustava kustannusarvio olisi 74 000 euroa. Arviossa ei ole mukana uuden ajoliittymän rakentamisen kustannuksia.

Keskusurheilukentän viereen sijoittuva koirapuisto parantaisi koirapuistopalvelujen saavutettavuutta Kauniaisten keski- ja pohjoisosista. Puiston etäisyys lähimpään koirapuistoon (Ymmerstanniityn koirapuisto) olisi kävelen 1,8 kilometriä.

5. LÄHTEET

Helsingin kaupunki 2016. Helsingin koirapalvelulinjauksen palvelukuvaus ja ohjeet. Viitattu 21.1.2019. Saatavissa:

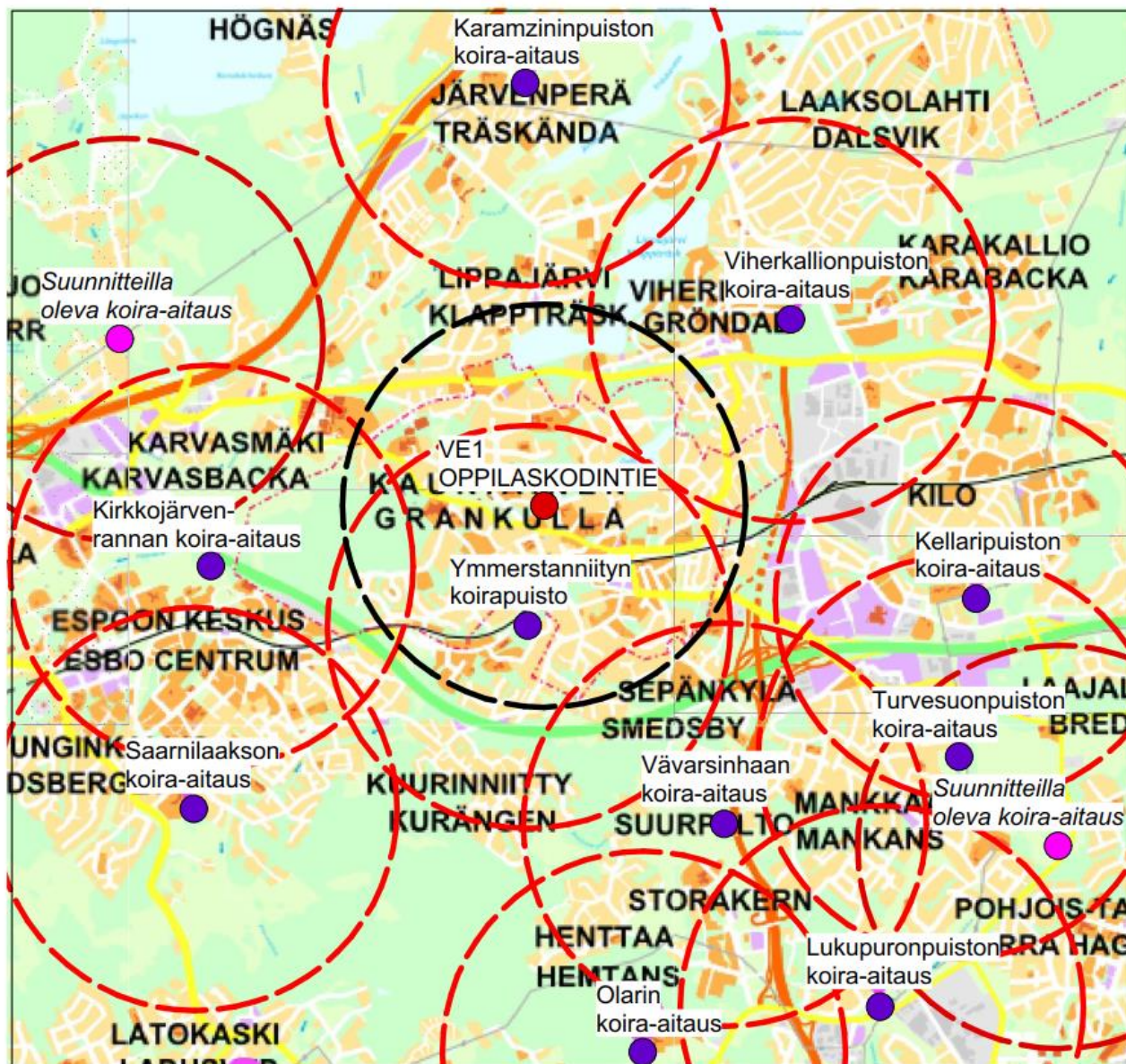
https://www.hel.fi/static/hkr/tuote_palvelulinjaukset/koirapalvelulinjaus/koirapalvelulinjauksen_palvelukuvaus_ja_ohjeet.pdf.

Espoon kaupunki 2018. Espoon koira-aitausohjelma 2018-2028 ja palveluverkkotarkastelu. Viitattu 21.1.2019. Saatavissa: <https://www.espoo.fi/download/noname/%7B49E3AD80-C9A6-4672-BA7B-946AAA71F7CF%7D/109201>.

Tampereen kaupunki 2011. Tampereen viherpalveluohjelma, Koirapalvelut 2011-2025. Viitattu 21.1.2019. Saatavissa: https://www.tampere.fi/liitteet/t/62QPawQqH/Koirapalvelut_raportti_netiversio.pdf.

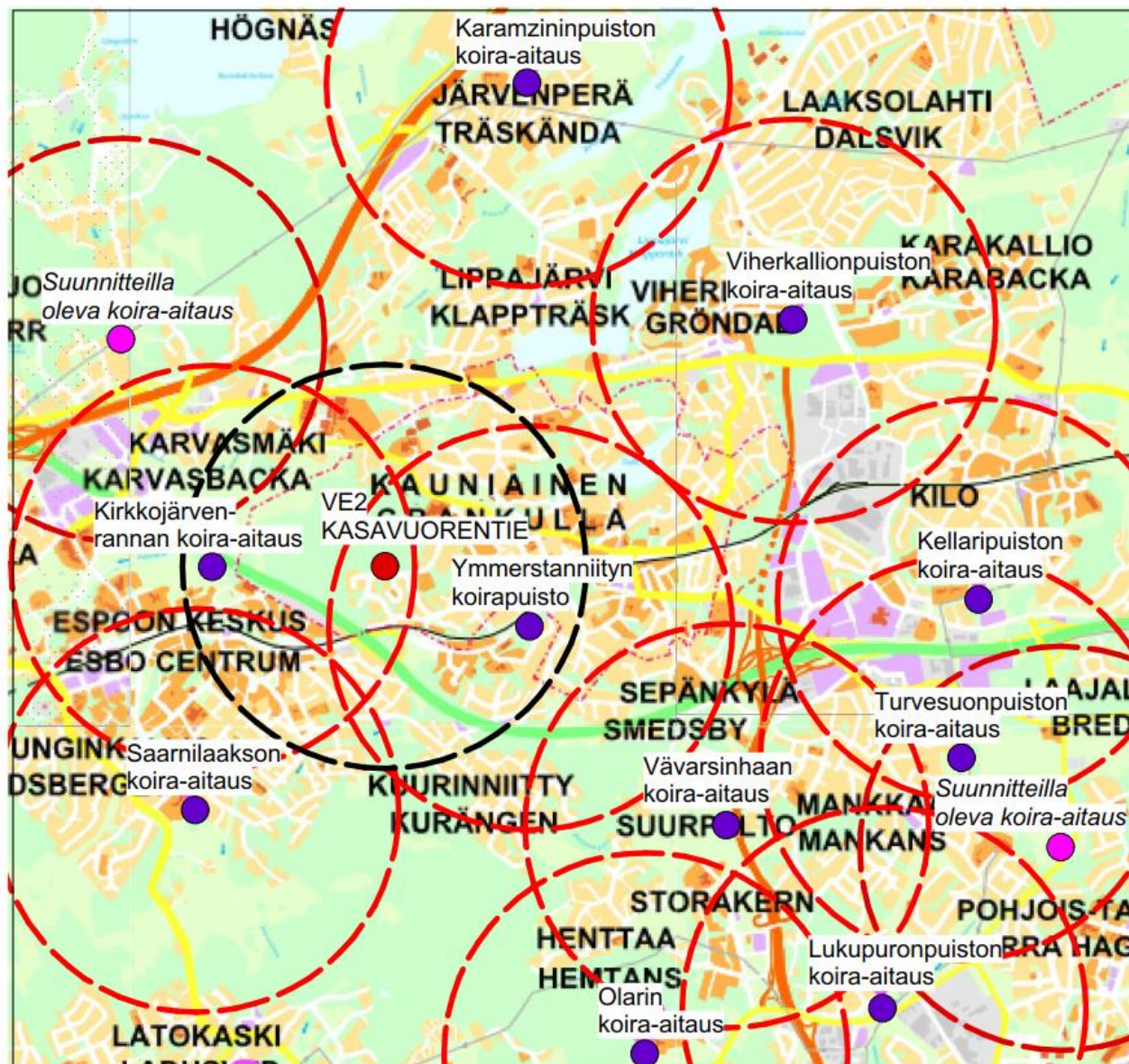
LIITE 1

Vaihtoehtoon VE1 Oppilaskodintie sijoittuminen Kauniaisissa. Kartassa on esitetty nykyinen ja suunniteltu koirapuistoverkosto Kauniaisten ympärillä sekä saavutettavuus 1,5 kilometrin ympyrän säteellä.

LIITE 2

Vaihtoehdon VE2 Kasavuorentie, Suursuo sijoittuminen Kauniaisissa. Kartassa on esitetty nykyinen ja suunniteltu koirapuistoverkosto Kauniaisten ympärillä sekä saavutettavuus 1,5 kilometrin ympyrän säteellä.

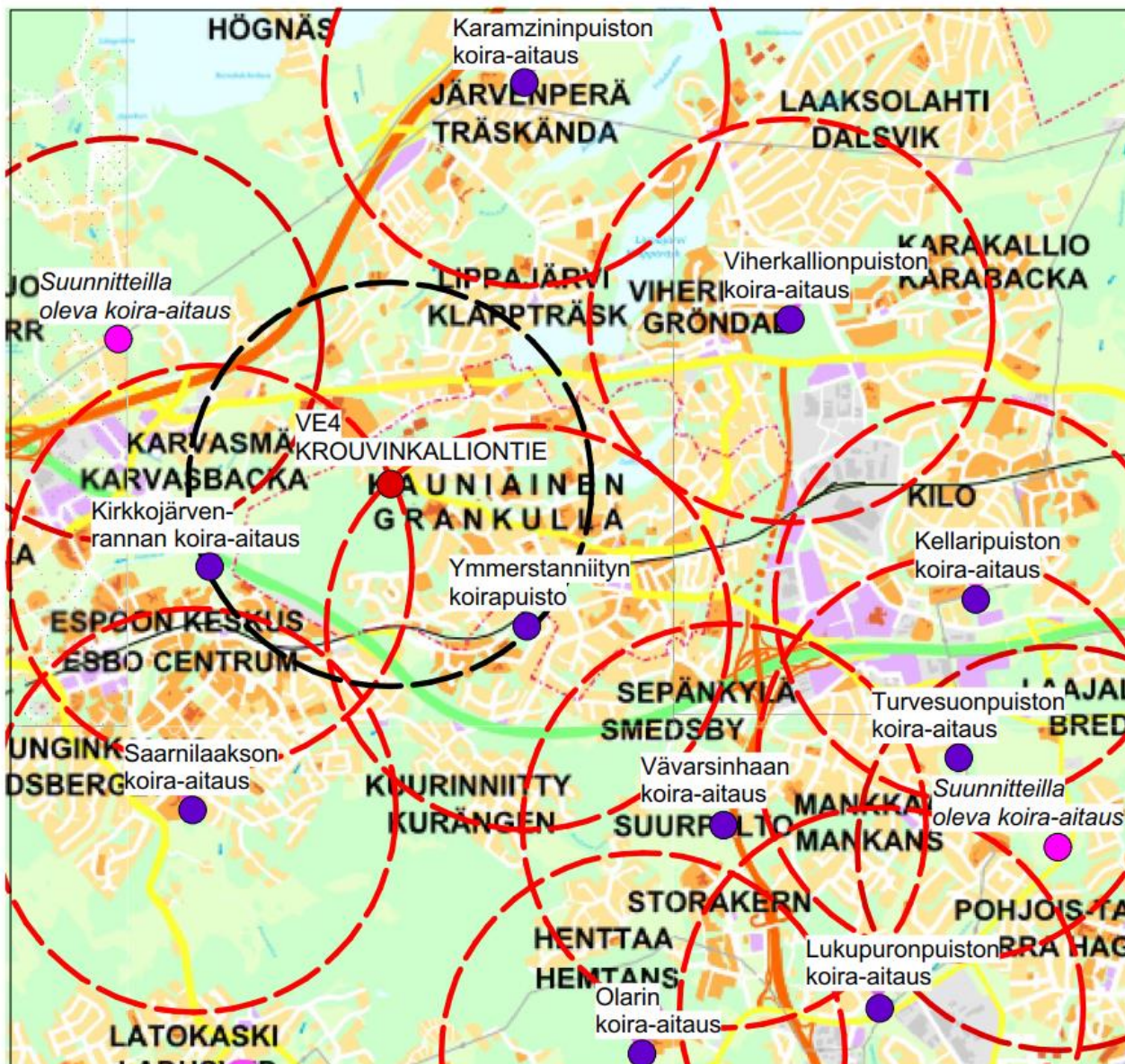
LIITE 3

Vaihtoehdon VE3 Bembölentien länsipää sijoittuminen Kauniaisissa. Kartassa on esitetty nykyinen ja suunniteltu koirapuistoverkosto Kauniaisten ympärillä sekä saavutettavuus 1,5 kilometrin ympyrän säteellä.

LIITE 4

Vaihtoehdon VE4 Krouvinkalliontie sijoittuminen Kauniaisissa. Kartassa on esitetty nykyinen ja suunniteltu koirapuistoverkosto Kauniaisten ympärillä sekä saavutettavuus 1,5 kilometrin ympyrän säteellä.

LIITE 5

Vaihtoehdon VE5 Bembölentie, Keskusurheilukentän länsipuoli sijoittuminen Kauniaisissa. Kartassa on esitetty nykyinen ja suunniteltu koirapuistoverkosto Kauniaisten ympärillä sekä saavutettavuus 1,5 kilometrin ympyrän säteellä.

KOIRA-AITAUKSEN SÄÄNNÖT

Tämä aitaus on Kauniaisten kaupungin tarjoama, koirille tarkoitettu ulkoilualue

1. Vastuu koirasta aitauksessa on aina ulkoiluttajalla

- Mene koirasi kanssa aitaukseen, älä jätä sitä yksin
- Pidäthän huolta, että koirasi ei häiritse, eikä aiheuta vaaraa aitauksessa huoltotöitä tekeville työntekijöille
- Aitauksessa ei ole sopivaa olla päihtyneenä tai tupakoida
- Koita-aitaukset eivät sovellu ulkoilualueiksi pienille lapsille
- Aikuinen on vastuussa mukanaan olevien lasten turvallisuudesta

2. Mikäli aitaus on jaettu isoille ja pienille koirille, noudata jakoa

- Pieni koira on alle 40 cm korkea ja painaa enintään 15 kg
- Älä vie suurta koiraa pienten koirien aitaukseen. Pieni koira voi ulkoilla suurten koirien kanssa ulkoiluttajansa vastuulla

3. Pidä koirasi vapaana aitauksessa

- Varmista, että koirasi tulee toimeen muiden koirien kanssa. Mikäli et ole varma koirasi käyttäytymisestä, poistu aitauksesta muiden saapuessa sinne.
- Koirasi turvallisuuden vuoksi poista siltä aina kaulapanta tai valjaat aitaukseen mennessäsi.

4. Kiimassa oleva tai sairas koira ei kuulu aitaukseen

- Huolehdi, että koirasi rokotukset ovat kunnossa

5. Ethän tuo aitaukseen koirallesi herkuja tai sen omia leluja, äläkä heittele keppejä, lumipalloja tai muuta tavaraa, silloin kun aitauksessa on muita koiria.

6. Huolehdi aitauksen siisteydestä ja valvo koiraasi (Järjestyslaki 4 luku 14 §)

- Korjaa koirasi ulosteet niille varattuun roska-astiaan
- Peitä koirasi kaivamat kuopat – näin pidät huolta toisten koirien turvallisuudesta

7. Pidä huoli, ettei koirasi haukunnallaan tai muuten häiritse naapuruston rauhaa eikä varsinkaan yöaikaan klo 22.00 – 7.00 (Järjestyslaki 2 luku 3 §)

8. Voit ilmoittaa havaitsemastasi turvallisuutta heikentävästä ilkevästä ja koirille vaaraa aiheuttavista puutteista kuntatekniikan kunnossapitoyksikölle, puh. 050 4118 656 tai 050 5480 391, sähköposti kunnossapito@kauniainen.fi

9. Pidä portit aina suljettuina

10. Noudattamalla näitä sääntöjä kaikissa pääkaupunkiseudun aitauksissa suot miellyttävän ulkoiluhetken niin koirille kuin niiden ulkoiluttajillekin. Säännöt on päivitetty 2018 Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan yhteistyönä.

REGLER FÖR HUNDRASTGÅRDEN

Denna inhägnad är en hundrastgård tillhandahålls av Grankulla stad

1. Du har alltid ansvar för din hund i inhägnaden.

- Gå in i inhägnaden tillsammans med din hund, lämna den inte ensam.
- Se till att din hund inte stör eller medför fara för personal som utför underhållsarbete i inhägnaden.
- Det är inte lämpligt att vara berusad eller att röka i inhägnaden.
- Hundrastgårdar lämpar sig inte som lekområden för små barn.
- Vuxna är ansvariga för medföljande barns säkerhet.

2. Om inhägnaden är indelad för stora och små hundar, följ indelningen.

- En liten hund är under 40 cm hög och väger högst 15 kg.
- Ta inte in en stor hund i inhägnaden för små hundar. En liten hund kan på ägarens ansvar rastas tillsammans med stora hundar.

3. Släpp hunden lös i inhägnaden.

- Försäkra dig om att din hund kommer överens med andra hundar. Om du inte är säker på hur din hund reagerar ska du föra ut hunden ur inhägnaden när andra kommer in.
- Ta alltid bort hundhalsband eller sele för din hunds säkerhet när du går in i inhägnaden.

4 En hund som har löptid eller är sjuk hör inte hemma i inhägnaden.

- Se till att din hunds vaccinationer är i ordning.

5 Ta inte in godsaker eller egna leksaker åt din hund i inhägnaden. Kasta inte heller pinnar, snöbollar eller annat när det finns andra hundar i inhägnaden.

6 Håll inhägnaden ren och håll din hund under uppsikt (Ordningslagen 4 kap. 14 §).

- Plocka upp efter din hund och lägg hundbajs och skräp i sopkärllet som är avsett för det.
- Täck över gropar som din hund har grävt – på det sättet ser du till andra hundars säkerhet.

7 Se till att din hund inte stör lugnet i grannskapet med skall eller på annat sätt, speciellt nattetid kl. 22.00–7.00 (Ordningslagen 2 kap. 3 §).

8 Du kan anmäla skadegörelse och brister som äventyrar säkerheten till kommunteknikens underhållsenhet, tfn 050 4118 656 eller 050 5480 391, e-post kunnossapito@kauniainen.fi.

9 Håll alltid grindarna stängda.

10. Genom att följa dessa regler i alla hundrastgårdar i huvudstadsregionen ökar du såväl hundarnas som hundägarnas trivsel. Reglerna uppdaterades 2018 i samarbete mellan Helsingfors, Esbo, Grankulla och Vanda.